

SILENT RIDER KUNG PÅ BERGET

FOTO OLA PERSSON

»Det måste vara minst 7 minusgrader för att snön ska knarra«. Det svaret får Casper när han frågar hur kallt bergsguiden Bengt Lundberg tror att det är ute. Vi står samlade precis nedanför en alptopp ovanför Hinterglemm. Det är några få lätta moln på himlen och solen skiner starkt på våra svettiga pannor som sticker fram mellan hjälmen och gogglesen. Vi har våra lånade Pieps* i händerna. Bengt instruerar i hur den fungerar, hur man slår av och på, hur den söker och vad man ska tänka på. Han tar fram ett litet fodral ur sin ABS-ryggsäck och vecklar ut en lång mätsticka. Det är en sond, en pinne som man sticker ner i snön för att söka efter människor om en lavin löst ut. Han sticker ned sonden i den kalla, lätt vindpackade snön. Den visar 45 cm. Bengt backar någon meter och sticker ned den igen, nu är snödjupet hela 210 cm. Man kan aldrig lita på underlaget offpist, så man kan inte vara försiktig nog.

Bengts intresse för skidåkning väcktes tidigt. Redan som fyraåring knatade han upp för kyrkbacken bakom familjens hus med läderpjäxor på fötterna och ett par träskidor med skruvade stålkanter över axeln. De fick vara med

om en del och agera längdskidor, backhoppningsskidor och slalomskidor på samma gång. Förutom några år i tonåren, då ishockey och tonårsliv upptog all Bengts tid, har skidåkning alltid funnits med. Efter flera fina priser och SM-medalj hemma i Sverige ville Bengt vidare.

Han kom till Alperna redan på 80-talet och flyttade ner för gott 1987. Det var bergen och äventyren som lockade. Här nere fanns snöklädda berg att klättra upp för, alptoppar att bestiga och snö i mängder. Med en sådan kärlek till bergen och naturen var framtiden given. Efter några år nere i Alperna som skidinstruktör på glaciären och som windsurflärrare på Zell am See-sjön började jakten på titeln, bergsguide. Efter ett åttiotal turer över både gröna berg på sommaren och snöklädda alptoppar i snöstorm och tjugo minusgrader på vintern, kom han närmare och närmare sitt mål. Vägen till att bli bergsguide är lång och fylld av provningar och det är många gränser som testas, både mentala och fysiska. Hur långt kan man pressa sig? För en man som Bengt är gränserna både långt borta och väldigt diffusa.

*Lavinsändare/Tranciever

Vi står samlade i en ring och snön yr lätt i luften. Vi har dragit av oss hjälmarna, luften är kall men solen varm. Den tio minuter långa vandringen upp för berget gav oss en del värme. Nu ska vi få igång huvudet med lite lavinutbildning. Bengt tar sin guldiga metallspade och mäter upp en fyrkant, ca 30 kvadratcentimeter. Han förklarar att vi ska skapa en snöprofil. Vi gräver runt fyrkanten som formas mer och mer till en pelare. När vi nått en meter säger Bengt stopp. Han drar med spaden längs snön. Vi lyssnar och jag

»Se ut som en pansarvagn och kör som honung.«

förvånas över hur enkelt det går att höra vilket typ av underlag det är. Vi kommer till ett tjockt lager med

isig snö under ett 60 cm lager nysnö. »När var det varmt senast?« frågar han. »Det var förra onsdagen, då det var 15 plusgrader«, svarar någon. Bengt nickar och fortsätter. Han visar olika knep och berättar om lavinsäkerhet och utrustning, tills dess att hjälmarnas värme än en gång lockar.

Vi kontrollerar våra lavinsändare. I rygsäckarna ligger sonden och spaden tryggt och säkert. Vi har våra egna rygsäckar, resten är lånat. Det är viktigt att ha en bra rygsäck som inte hänger och slänger på ryggen, det är tillräckligt svårt att hålla balansen ändå. Därför är det också viktigt att packa lätt, bara det nödvändigaste, en extra tröja och lite vatten. Nu ska vi ta oss ner för berget och glider nedåt en bit. Bengt åker först, han vill känna på snön. Han är försiktig och lugn, vet vad det hela handlar om.

Lugnet har infunnit sig med åren, säger han. Bengt har inte längre något att bevisa, numera njuter han bara. Vi åker en och en, tempot är högt och snön är oberäknelig. Precis som när vi stod på toppen är det omöjligt att avgöra snödjupet. Det yr och när de tunna, lätta flingorna kastas upp blir man nästan bländad. Det är brant, snön är djup och livet är underbart. Vi kör på en längre bit. Varje sväng känns som en chansning och varje hopp som en risk. Egentligen

är det ingen fara, det vet jag, snön är mjuk, sidan vi kör på är säker och hastigheten sitter i huvudet. Vi stannar och Bengt åker före, han siktar in sig och förbereder ett hopp, satsar och flyger. Casper är inte långt efter, han kan också. Vi har ännu inte nått till punkten Bengt talade om – då man känner att man inte längre har något att bevisa.

Första biten gick över ett fält. Nu har vi tagit oss ner till ett litet krön, nedanför hotar ett brant skogsparti. Överallt är det träd. Under snötäcket gömmer sig stockar och stubbar. Men vi ska inte oroa oss, säger Bengt, snölagret är mer än tillräckligt tjockt. Ett djupt andetag. Ett till. Nu galler det. En och en kastar vi oss ut för kanten. Jag vet inte om det går att stanna, vågar inte försöka. Koncentrationen ligger i att planera rutten. Att ha ögonen öppna och rörliga, att lyssna på naturen, känna marken under skidorna och snön som skvätter mot ansiktet.

Åkningen tar på krafterna, hungern börjar komma, men vi kör troget efter vår guide. Hans graffitimålade hjälm är lätt att ha koll på. Skogen avtar. Vi kommer ner på en liten väg. Benen får vila lite. Bengt höjer en stav i luften och tecknar »se upp«. Efter en skarp sväng möter vi en stor övergiven lastbil. Vi svänger försiktigt förbi och efter någon kilometer skyntar vi bebyggelse. Vi är åter innanför pistkartan och stannar vid en liten stuga som rymmer en liten restaurang. Ågaren, klädd i långa lederhosen, tunn skjorta och väst kommer fram och hälsar på Bengt. I ett hörn sitter fyra äldre män och röker cigarill och dricker öl. På bordet står en skylt i gjutjärn med texten »Stamm Tisch«, herrarna runt bordet växlar några ord med Bengt för att sedan återgå till sin konversation om väder och vind.

Vi sätter oss ner vid bordet bredvid herrarna. En äldre dam traditionellt klädd i österrikisk folkdräkt kommer fram till vårt bord. Hon berömmar Bengts bruna ansikte och säger att hon också försöker få lite färg. Det är därför hon går upp för den branta backen utanför huset några gånger om dagen. Och jo, det är faktiskt några som sagt att

Bengt Lundberg

Ålder: Tillräcklig. **Familj:** Dottern Fiona, 16 år. **Född i:** Göteborg.

Bor idag: Maishofen mellan Zell am See och Saalbach.

Åker på: De fetaste *Icelandic* skidorna (repar: *Dr. Zipe, Peak Performance, Hestra, Pieps.*)

Bästa frukosten: Müsli med frukt och a-fil. **Styrka:** Erfarenhet, lugn och feg. **Svaghet:** Feg.

I lurarna: Instrumental hårdrock på högsta volym, men aldrig på berget. **Gör helst när jag inte**

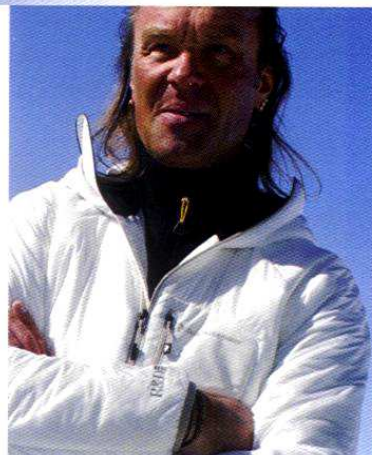
åker skidor: Åker skidor eller chillar (Bengts egna ord!) **Bengt, när vill du aldrig vara ensam:**

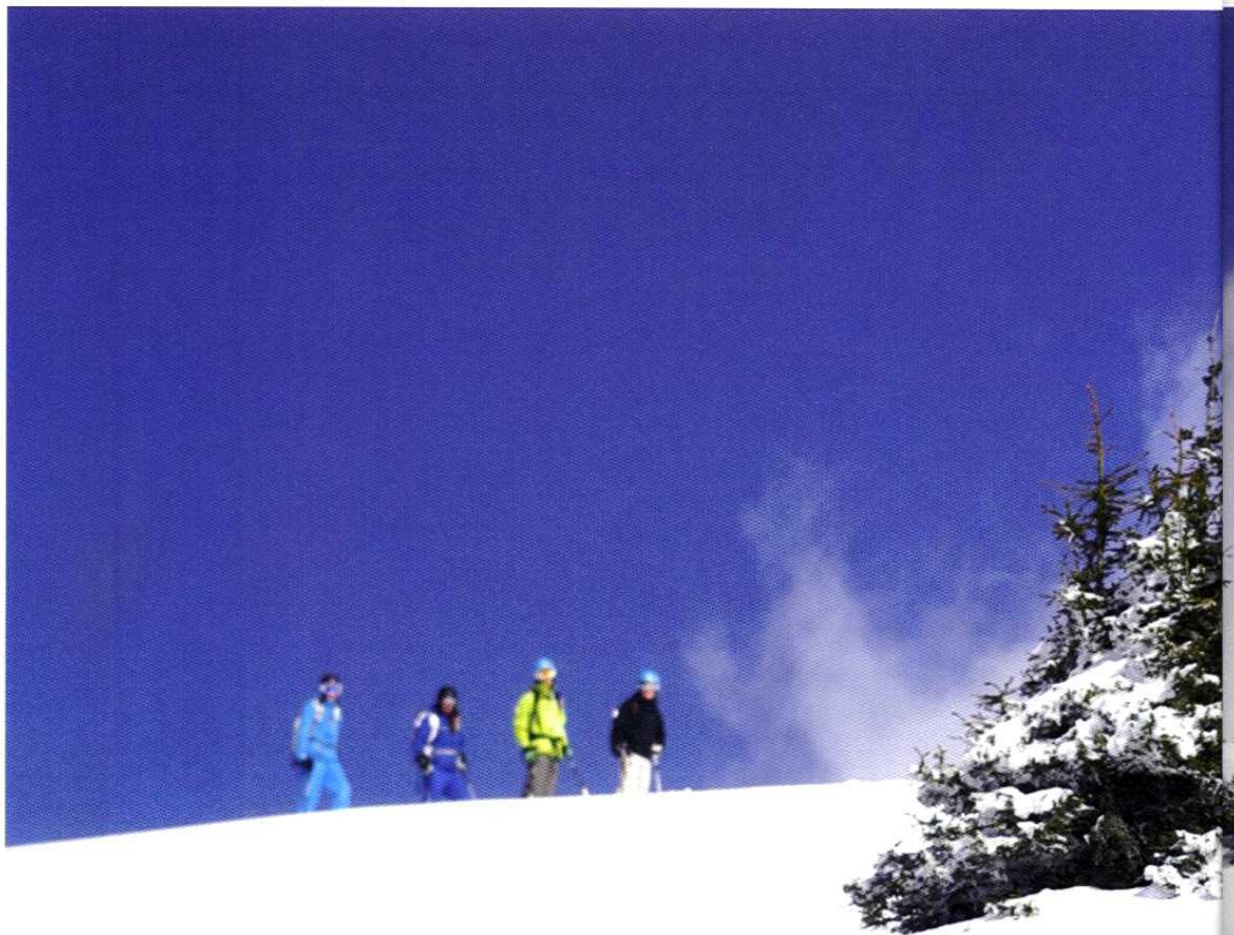
Aldrig... jag är nykär och vill spendera all tid med henne. **Drömåket:** Japan 30 graders lutning

tillsammans med Fiona, i en backe så lång att benen tar slut ... alltså ca 10 000 höjdmeter.

Motto på berget: Se ut som en pansarvagn och kör som honung. **Vad man ska ha med sig:**

Offpist skidor, ryggsäck, vatten, en extra tröja.

hon också börjat bli lite brun. Bengt ler och håller med henne. När hon lämnat bordet pekar han upp mot en fotografi på väggen ovanför oss. Det är en ganska nytagen bild av den gamla damen. Till vår häpnad i full klättermundering, hjälm och sele och ett fast grepp om berget, nederst i bilden skymtar Saalbach. Bengt berättar att hon heter Annie och fortfarande är en aktiv klättrare. Hon måste varit minst 70 år när bilden togs. Imponerande tänker vi.

När vi återfått energin och väckt benen till liv igen är det dags för dagens sista åk. Sedan i morse har vi bara åkt upp med två liftar, är man van vid de svenska fjällen känns det ganska överkligt. Vi går upp mellan husen, kör genom några snår och kommer ner vid Zwölferkogels dalstation. Liftköns trängsel känns ovan men vi tar oss snabbt igenom. Nedanför kör skidskolorna förbi på långa led och alpinisterna har en bred variation, allt från den svenska stilen med armarna isär och ben och fötter tätt samman

till de bredbenta med stavarna inkilade i armhålorna. Vi når toppstationen och skyndar oss ut till nästa bergsetapp. Första biten är enkel, men tur är det eftersom vi vid det här laget är trötta i våra slitna och omskakade kroppar, men det är inget som stoppar oss. Ut i pudret igen! Vi tackar för de kalla nordvästliga vindarna som gett oss snö och kyla och jagat bort vårens tidiga visit. Hade det varit varmare ute hade snön varit tung.

Känslan när vi står här och ser ut över bergskammen är magisk. Kroppen vet nu precis vad den ska göra. Bara följa med. Terrängen styr och snön bestämmer farten. Hjärtat bankar med jämna slag och lungorna fylls med alpluft. Bengts ord vilar i bakhuvudet »*Man ska ta det lugnt på berget. Man ska ha gott om tid*«. All stress är som bortblåst. Just nu finns bara ett kravlöst äventyr och en känsla av ren lycka. 🍷

